

4. Global Financial Stability Report: The Rise of Digital Assets. International Monetary Fund. 2024. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR>. (дата звернення: 09.02.2026).

5. What an Inverted Yield Curve Tells Investors. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/terms/i/invertedyieldcurve.asp>. (дата звернення: 10.02.2026).

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

М. О. Кужелєв, *д. е. н., професор,*
професор кафедри фінансів,
*Національний університет «Києво-
Могилянська академія», м. Київ, Україна*

Цифрова трансформація перестала бути лише інструментом модернізації послуг державних установ, перетворившись на основу стратегічного розвитку бюджетної політики України. В умовах воєнного стану та довготривалих безпекових викликів цифровізація виступає головним рушієм розширення податкової бази навіть без підвищення податкового навантаження, а також чинником прозорості використання публічних фінансів.

Впровадження цифрових послуг у державному секторі розпочалося до повномасштабної агресії, а в умовах воєнного стану це стало інструментом оперативної мобілізації фінансових ресурсів, забезпечення підзвітності державних органів та довіри з боку міжнародних партнерів. Цифрову трансформацію публічних фінансів прийнято розглядати як фундаментальну зміну процедур, процесів та інституційних правил і моделей організації відносин між учасниками бюджетного процесу на основі застосування цифрових технологій та сервісів [1; 2]. Нормативно–правовою основою проведення цифровізації бюджетної сфери можна вважати Стратегію реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки [3] та Стратегію здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року [4], які передбачають поступовий перехід до безпаперового середовища, впровадження системи електронного документообігу та створення єдиного інформаційного простору між всіма учасниками бюджетного процесу.

Слід зазначити, що цифровізація бюджетної системи створює умови для автоматизації розрахунків, обробки великих масивів звітної інформації, розрахунку показників бюджетної діяльності, що сукупно є базою для

якісного планування бюджетів на всіх рівнях публічних фінансів. Це, в свою чергу, дозволяє розрахувати макроекономічні прогнози з високим ступенем вірогідності, що зменшує ризики виникнення форс–мажорних подій та є критичним в умовах дії військового стану. Цифрові рішення також безпосередньо впливають на прозорість бюджетної політики держави. Застосування практик відкритих даних в бюджетній сфері, впровадження сервісів е–бюджетування посилюють можливості суспільства та міжнародних організацій здійснювати громадський контроль за використанням коштів платників податків. Залучення громадськості до контролю за публічними фінансами через цифрові інструменти сприяє зміцненню довіри до рішень уряду, в тому числі на міжнародній арені [5].

Водночас цифрова трансформація бюджетної політики передбачає низку викликів та ризиків – фрагментарність та несумісність між існуючими базами даних та реєстрами, потреба в уніфікації окремих ІТ–рішень та форматів даних, кібербезпека, недостатній рівень комп’ютерної бази та компетентності персоналу в державних органах, а також необхідність модернізації бюджетного законодавства до сучасних реалій.

Таким чином, бюджетна політика України в умовах цифрової трансформації економіки має пройти еволюційні зміни від фрагментарного застосування програмних продуктів та морально застарілого обладнання до формування ефективної інтегрованої цифрової екосистеми управління публічними фінансами. Для прискорення цих змін необхідно здійснити комплекс заходів, які сприятимуть вирішенню вищезазначених викликів і ризиків: запровадити використання цифрових інструментів та технологій на всіх стадіях бюджетного процесу; інвестувати ресурси в розвиток систем кібербезпеки та персоналу державних установ; розширити практики участі громадян та громадських організацій у прийнятті ключових бюджетних рішень. Реалізація цих завдань сприятиме перетворенню цифрової трансформації в дієвий інструмент підвищення ефективності бюджетної політики держави.

Література

1. Кужелев М. О., Нечипоренко А. В. Цифрова трансформація бюджетної системи України: стан, виклики та перспективи. Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій. 2025. №3 (17). С. 376–384.
2. Nechyporenko A., Sulyma M., Ovcharuk S., Leontieva M. The impact of innovation on the financial architecture of the national economy. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2025. №5(64). P. 397–412.
3. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки та плану заходів з її реалізації : Розпорядження Кабінету

Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1805-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80>.

4. Про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1467-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-zdijsnennya-cifrovogo-rozvitku-cifrovih-transformacij-1467r-171121>.

5. Кужелев М. О. Імідж країн та ІТ-підприємств в умовах нарощення комунікаційної активності: національні та корпоративні інтереси. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 20. С. 16–22.

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ СЕКТОРУ МІКРОФІНАНСУВАННЯ У 2026 РОЦІ НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ АРНУР КРЕДИТ ДЛЯ УКРАЇНИ

*Р. Н. Курбаналієва, голова правління ТОВ
«Мікрофінансова організація «Арнур
Кредит», м. Шимкент, Республіка Казахстан*

*Ю. В. Масюк, к. е. н., професор, професор
кафедри фінансів, банківської справи та
страхування,
Дніпровський державний аграрно-
економічний університет, м. Дніпро, Україна*

Трансформація світової фінансової архітектури у 2020-х роках зумовила перехід мікрофінансування з нішевого інструменту соціальної підтримки у статус стратегічного, високотехнологічного сектору глобальної економіки. Станом на 2026 рік мікрофінансові послуги перестали сприйматися виключно як засіб боротьби з бідністю, перетворившись на потужний каталізатор зростання малого та середнього підприємництва. Сучасна модель мікрофінансування базується на інтеграції цифрових інновацій, суворому дотриманні принципів екологічного, соціального та корпоративного управління ESG (Environmental, Social, and Governance) та впровадженні революційних методів оцінки платоспроможності. Актуальність дослідження цього сектору для України зумовлена необхідністю пошуку альтернативних каналів капіталізації малого бізнесу в умовах повоєнного відновлення, коли традиційний банківський сектор демонструє консервативні підходи до ризиків.

За результатами комплексного аналізу звітів провідних міжнародних агентств, таких як Mordor Intelligence та Fortune Business Insights, світовий